

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaflicjeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — —
Račun pri poštne Cerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

POMORSKI SPORAZUM ANGLIJE, FRANCIJE IN ITALIJE

Sporazum je bil sprejet tudi v francoski javnosti z zadovoljstvom Italijanska vlada zagotavlja svojo pripravljenost delati za konsolidacijo miru

Pariz, 3. marca. Tu beležijo z zadovoljstvom komentarje italijanskega tiska o doseženem pomorskem sporazumu. Italijanski listi sicer ne omenjajo tehničnih podrobnosti, naglašajo pa zato politični pomen sporazuma, ki ga smatrajo za pripravo razorožitvene konference, na drugi strani pa za uvod k razčiščenju mnogih spornih vprašanj med Italijo in Francijo. Povdariti je treba, da pričena francoski tisk že sedaj razpravlja o možnosti ureditve francosko-italijanskih nesoglasij v kolonialnih zadevah. Čeprav so vsa ta razmatranja bolj teoretičnega značaja, vendar ni nobenega dvoma, da je napetost med Francijo in Italijo znatno popustila. Pomorski sporazum je povzročil v francoskem javnem mnenju viden preokret.

O vsebini sporazuma med Italijo, Francijo in Anglijo objavlja neka tu-kajšnja agentura naslednje podatke: Francija obdrži svojo premoč v celokupni tonaži. Italiji se prizna nekoliko večja tonaža kakor Franciji za kategorijo rušilcev in malih križark, dočim se Franciji priznava razmeroma znatno premoč podmornic. Francija sme nekaj svojih velikih oklopnih modernizirati pod pogojem, da jih uporablja za kolonialno službo. Križark po 10.000 ton imata obe državi enako število.

Kakor poroča »Matin«, vsebuje sklenjeni dogovor doslej še neznan točko, ki bo velikega pomena za pomorsko razorožitev. Anglija, Francija in Italija so se namreč po tej vesti sporazumele, da določijo najvišjo mejo za to-

nažo velikih bojnih ladij in za njihovo oborožitev. Ta najvišja meja naj bi znašala 23.000 ton, dočim so imeli doslej nekateri dreadnoughti do 35.000 ton. Japonska in Zedinjene države bodo pozvane, naj pritrdijo k tej maksimalni meri.

Rim, 3. marca. Zunanji minister Grandi je poslal angleškemu zunanjemu ministru Hendersonu brzojavko, v kateri poudarja prepričanje italijanske vlade, da bo pomorski sporazum, sklenjen med Italijo, Francijo in Anglijo, velikega pomena za konsolidacijo miru. Obenem zagotavlja, da je italijanska vlada vedno pripravljena sodelovati pri mirovnem delu z vsemi sredstvi in dobro voljo. Slišno brzojavko je poslal Grandi tudi francoskemu zunanjemu ministru Briand.

Pariz, 3. marca. »Matin« poroča, da je zunanji minister Briand na seji ministrskega sveta izrazil svoje popolno zadovoljstvo nad političnim pomenom doseženega pomorskega sporazuma med Anglijo, Italijo in Francijo. Člani vlade so se obvezali, da bodo o številnih sklenjenega dogovora do objave čuvali popolno tajnost.

London, 3. marca. Na včerajšnji seji spodnje zbornice je sporočil državni podtajnik zunanjege urada Dalton o pomorskih pogajanjih, da je bil po Hendersonovem naziranju dosežen sporazum v taki obliki, da bo mogoče doseči sporazum tudi o omejitvi gotovih kategorij ladij, o katerih se na londonski konferenci sploh ni razpravljalo.

Tokio, 3. marca. V nedeljo doseženi sporazum v pomorskih vprašanjih med Anglijo, Francijo in Italijo so sprejeli v japonskih oficijelnih krogih z izrednim zadovoljstvom. Dasi ni verjetno, vendar računajo, da bo Japonska protestirala proti tonaži za podmornice, ki je bila po tem dogovoru dovoljena Franciji, ker Japonski v londonski pomorski razorožitveni pogodbi ni bilo dovoljeno zvišanje njene tonaže za podmornice.

Tokio, 3. marca. Današnji listi objavljajo besedilo sporazuma med Francijo, Italijo in Anglijo. Po tem sporazumu bo imela Francija 80.000 ton podmornic, Italija pa 50.000 ton. Za križarke z 8 palčnimi topovi je določen status quo. Lahkih križark in rušilcev bo imela Francija 136.000 ton, Italija pa 20.000. Francija ima pravico zgraditi dva dreadnoughta po 23.000 ton kot protituež oklopnicam, ki jih ima Nemčija. Prav tako je dovoljeno Italiji, da ima dva dreadnoughta.

Pariz, 3. marca. AA. »Le Matin« poroča, da bo komunique o pomorskem sporazumu izročen časopisju šele v četrtek ali petek. Vlada bi rada obvestila javno mnenje čimprej, zlasti zaradi razprave, ki bo v parlamentu o proračunu ministrstva za zunanje zadeve.

Rim, 3. marca. AA. Po vesteh iz Pariza, Londona, Washingtona, Tokija in drugih prestolnic je pomorski sporazum med Francijo, Italijo in Anglijo povsod napravil najlepši vtis. Vse vodilno časopisje ga prijazno pozdravlja in vidi v njem jamstvo miru. Posebno zadovoljni so angleški listi.

Zasedanje velikega fašističnega sveta

Rim, 3. marca. AA. Snoči ob 22. uri se je sestel v palači Venezia veliki fašistični svet k svojemu marčnemu zasedanju. Predsedoval je predsednik vlade Mussolini. Glavni tajnik stranke Giuratti je poročal o položaju stranke v zadnjih mesecih. Na nocojšnji seji bosta poročala minister za zunanje zadeve Grandi in mornariški minister Siriani o pravkar sklenjeni pomorski pogodbi s Francijo in Anglijo.

Pogreb generala Graziana

Verona, 3. marca. AA. Tu je bil svečano pokopan general Graziani, ki se je tragično onesrečil pred dnevi s padcem iz vlaka. Pogreba se je udeležila posebna češkoslovaška misija. Njen vodja Mastny je položil na grob pokojnega generala krasen venec in se je od njega poslovil v imenu češkoslovaške republike.

Ugoden potek pogajanj z Gandhijem

New Delhi, 3. marca. AA. Poučeni krogi sodijo, da se pogajanja med Gandhijem in indijskim podkraljem razvijajo ugodno. Ta preokret pripisujejo predvsem posredovanju treh indijskih delegatov, ki so se udeležili konference o Indiji v Londonu.

London, 3. marca. AA. Na včerajšnji seji spodnje zbornice je tajnik za Indijo Wedgwood Benn izjavil, da se razgovori med podkraljem in Gandhijem nadaljujejo in da ne more trenutno poročati o tej zadevi. Na nadaljne vprašanje je dejal, da se ne more izjaviti o vladnih načrtih o nadaljevanju dela indijske konference. Na vprašanje, ali bodo nadaljevali razpravo o predlogih konference, ki ne izpreminjajo zakona o ustroju indijske vlade, je Wedgwood Benn dejal, da bodo ustanovili odbor, ki bo o tem razpravljal. Vlada bo pravočasno obvestila zbornico o vsem, kar bo nameravala storiti.

Francosko posojilo Madžarski

Budimpešta, 3. marca. Skupina francoskih bank bo dovolila madžarskim državnim železnicam kredit 30 milijonov frankov v obliki višecega posojila. Po vojni je to prvi slučaj da sodeluje francoski bančni konzorcij pri madžarskih finančnih operacijah.

Politični položaj v Nemčiji

Volitve v Braunschweigu so pokazale, da je razmerje med strankami ostalo skoro neizpremenjeno — Volilna reforma — Obtožba voditeljev »Stahlhelma«

Berlin, 3. marca. AA. Nemška ljudska stranka je vložila v parlamentu predlog, da naj znaša starost volilca za parlament in za pokrajinske skupščine 25 let. Po dosežanih ustavi znaša ta doba 20 let. Listi dvomijo, ali bo ta predlog našel v parlamentu ustavno večino.

Braunschweig, 3. marca. AA. Sedaj so znani končni izidi nedeljskih občinskih volitev v Braunschweigu. Za volitve je vladalo veliko zanimanje, ker so omogočile vpogled v sedanje razpoloženje prebivalstva. Tudi po teh volitvah se odnošaji med strankami niso bistveno izpremenili. V nasprotju s prvimi vestmi nacionalni socialisti niso nazadovali. Skupno s komunisti so celo v glasovih naprav volitvam v parlamentu še nekoliko pridobili. Volilna udeležba je bila manjša kot pri zadnjih parlamentarnih volitvah. Zato je število glasov skoro vseh strank nazadovalo. Največje izgube so pretrpele stranke sredine, ki so oddale glasove strankam na skrajni levi in desnici. Socialni demokratje so navzlic temu na prvem mestu, po jakosti druga stranka so nacionalni socialisti.

Berlin, 3. marca. AA. Višji državni tožilec je vložil proti voditeljema Stahlhelma Deusterbergu in Seldtu obtožnico. Dne 18. januarja sta namreč objavila v listu svoje organizacije članek, v katerem zahtevajo razpust pruskega deželnega zbora. Državni tožilec smatra, da je to članek kršil zakon o varstvu republike.

Avtomobilski roparji v Rumuniji

Bukarešta, 3. marca. Na glavni cesti blizu Braševa so v nedeljo ponoči roparji za prav posebno premeten način napadli veliko število voz in avtomobilov ter izropali skupno 36 oseb. Končno se jim je posrečilo pobegniti z ukradenim avtomobilom. Po težjem defektu na avtomobilu so nadaljevali beg z vlakom, vendar pa so jih orožniki dohiteli na neki majhni postaji. Pri tem je prišlo do divjega spopada in streljanja, v katerem se je nekaterim banditom posrečilo ulti. Trije izmed njih so bili aretirani in so že priznali vse podrobnosti napada.

587 potresov v enem mesecu

Wellington, 3. marca. AA. Seizmografski črtež, ki je bil izdan z uradnega mesta, izkazuje 587 potresnih sunkov v na-pierskem okrožju od prvega, močnega potresa dne 3. februarja do 28. februarja t. l. V prvih 24 urah je aparat zaznamoval 151 potresnih sunkov.

Štiri milijone ljudi umrlo zaradi gladu

Pariz, 3. marca. »Agence Indopacifique« poroča iz Sanghaja, da objavljajo tamošnji listi grozne podrobnosti o bedi prebivalstva v pokrajini Kamsu. Doslej je baje umrlo že 4 milijone ljudi zaradi lakote. Na lakoti umre vsak teden skoro nad tisoč ljudi.

Trgovinska pogajanja Avstrije in Madžarske

Budimpešta, 3. marca. Danes so se na Dunaju zopet pričela madžarsko-avstrijska gospodarska pogajanja. Madžarska delegacija, ki jo tvorijo štirje člani, je včeraj pod vodstvom ministra Mikla odpotovala na Dunaj.

Prepoved stavk v Grčiji

Atene, 3. marca. Vlada bo v kratkem predložila parlamentu načrt zakona, ki bo proglašal splošne stavke in sploh vse stavke kot revolucionarne akcije. Delavcem, katerih delo je socialna dolžnost, kakor na pr. pekarni, železničarjem in sličnim bo sploh prepovedano stavkati.

Demanti vesti o francoskem konzulatu v Inomostu

Dunaj, 3. marca. Nekateri listi so poročali, da se namerava v Inomostu ustanoviti francoski generalni konzulat. Italijanski tisk je objavil v zvezi s tem izbrpne komentarje in je celo navajal ime bodočega generalnega konzula, ki naj bi bil baje član francoske informacijske službe med vojno. »Neue Freie Presse« poroča sedaj iz aventičnega vira, da je za Inomost določen samo konzulat tretjega reda, ki ne bo imel niti najmanjšega opravka z vojaško informacijsko službo za Francijo.

Zgraditev tramvaja iz Ljubljane v št. Vid

Dopoldne je bil izvršen uradni ogled trasirane nove tramvajske proge do št. Vida — Določitev postajališč

Ljubljana, 3. marca. Se pred 9. uro se je zbrala oficijelna komisija, ki naj določi, kje bodo postaje električne proge od Ljubljane do št. Vida. Zlasti so se interesirali za postajališče in za kraje svojih občin: sreski poglavar dr. Andrejka, župan Zg. Šiške g. Zakotnik, kakor tudi župan St. Vida dr. Valentin Babnik. Komisija je bila mnogostevilna. Vodil jo je kot zastopnik banke uprave banški sekretar g. Fran Mramor, od banke tehnične sekcije so bili uradni izvedenci inž. Rudolf Zajec, inž. Josip Štolfa inž. Avrelj Kobal šef tehničnega oddelka kot zastopnik državne banke uprave inž. Juvan Ciril in dr. Kovačič, za direkcijo drž. železnice inž. Müller-Petrič, inž. Hozak Franc, dr. Melina Viktor in Lesički Jože, za upravo policije policijski svetnik Avgust Del Linz, za pošto inž. Matko Kovačič, Bano Karl in Urbanc Miroslav, za TOI dr. Ivan Pless, nadalje zastopniki privatnih interesov, tako električne zadruga v Zgornji in Spodnji Šiški, koncesionarka po svojih zastopnikih

in izvedencih s predsednikom Maloželezniske družbe dr. Otonom Feticchom na čelu, dalje obč. svetniki Ivan Kregar, dr. Miroslav Lukan, Franc Orehek, direktor mestnega gradbenega urada inž. Matko Prelovšek, obč. svetnika g. Josip Turk in g. Urbas. Centralo Maloželezniske družbe je zastopal inž. Zenko, družbo Siemens inž. Neusser.

Z največjim zanimanjem je komisiji sledilo mnogoštevilno zainteresirano občinstvo ob poti, zlasti se je pa zavzemal za traso sreski glavar, ki se je zavedal, koliko pridobe z novo tramvajsko progo okoliške občine. Po tehtnem ogledu trase so se to opoldne, ko je komisija prispela do Štor, določile naslednje postaje:

1. Kosova ulica, 2. remiza, t. j. pri Citrončku, 3. v višini nove šole, 4. pri lese-nem znamenju ob Bežjakovi poti, 5. 200 m višje od Debelega znamenja, kjer se odcepi pot k Sv. Roku v Dravlje, in 6. pri »Storic«, kjer bo tudi izogibalšče.

S smučmi v kraljestvo Zlatorogovo

Kako hoče JZSS omogočiti zimske ture smučarjem v Triglavskem pogorju

Ljubljana, 3. marca. Smučanje, ki je gotovo eden najlepših sportov, se je pri nas razvil v nacionalni sport. Vrste smučarjev so vsak dan močnejše, iz pešice smučarjev, ki so ob prevratu v pravem pomenu besede orali ledino, je zrasla ogromni armada. Mednarodna prireditelj v Bohnju je pokazala velik napredek našega smučarstva ne samo po kakovosti, temveč tudi po številu.

Glede na velik razmah smučarstva in pa ker zime zadnja leta za smučanje niso preveč ugodne, je JZSS uvidel potrebo omogočiti zimske ture smučarjem v najlepših predelih Triglavskega pogorja. Zato je stopil v stik z SPD, kateremu je predložil resolucijo glede pomladnega oskrbovanja planinskih koč v Triglavskem pogorju. SPD je razumelo potrebo resolucije in je ukrenilo vse potrebno, da bo vsakomur mogoče udeležiti se smuke v belem carstvu naših gora. Vse koč SPD v Triglavskem pogorju bodo od začetka marca do konca maja oskrbovane in tako urejene, da bo vsakdo v njih imel udobno zavetišče.

Med drugim bo oskrbovana od srede marca naprej St. ničeva koč (2332 m), ki ima po svoji divni okolici in obilnem snegu značaj prave visokogorske postojanke. Dolina Krme bo markirana. V Staničevi koči se bo vršilo več alpskih smučarskih tečajev, v načrtu je tudi več smučarskih izletov po vsem Triglavskem pogorju pod vodstvom izkušenih planincev in priznanih smučarskih nastavnikov JZSS, ki bo tudi sicer nudil smučarjem svojo pomoč.

Kadar bo lepo vreme, bosta vsako soboto in nedeljo zasloni oskrbovani tudi koč pri Sedmerih jezerih in Kredarica. Koča pri Sedmerih jezerih bo otvorna od 15. do 22. marca. Prirejen bo tudi osem-dnevni smučski tečaj za nekoliko že izvežbane smučarje. Oskrba in tečaj veljata 650 Din. Staničeva koč bo oskrbovana od 29. marca do 6. aprila. Osemdnevni smučarski tečaj za že nekoliko izvežbane smučarje oskrba (preprosta in dobra domača hrana) Din 560. Od 6. do 19. aprila bo prirejen tečaj za izvežbane smučarje in smučarje začetnike v zvezi s šestdnevnim izletom preko vsega pogorja s sestopom Bohinj. Cena 1200 Din, vpisnina 150 Din. Od 23. aprila do 3. maja se bo vršil 10-dnevni smučarski tečaj za že nekoliko izvežbane smučarje v zvezi z večdnevним izletom in sestopom v Bohinj. Cena 1000 Din. Vpisnina 150 Din. Nastavnik g. dr. Stane Kmet. Od 7. do 15. maja bo osem-dnevni smučarski tečaj s sestopom v Bohinj. Oskrba 550 Din.

Tečaje bodo vodili inž. Janko Janša, dr. Stanko Kmet, Janez Kveder, Joža in Janez Bitenc. O veliki noči bodo popolnoma oskrbovane Staničeva koč, Triglavski dom na Kredarici in koč pri Sedmerih jezerih. Iz Staničeve koč bo prirejen skupen izlet preko Velega polja, Hribarice h koč pri Sedmerih jezerih in čez planino na Kraju in hotel »Zlatorog«.

V zvezi s tem programom je izdal JZSS krasne prosepke v slovenskem, nemškem in hrvaškem jeziku pod naslovom »S smučmi v kraljestvo Zlatorogovo«. Prospekta so opremljeni s krasnimi posnetki s Triglava od I. Tavčarja, Dane Kuratove, Janka Predaliča, dr. Cirila Pavlina, prof. Stanka Ravnika in Cirila Šviggla. Posnetki so napravljeni v bakrotisku. Prospekt je nedvomno eden najlepših, kar jih je kdaj izšlo pri nas in bo gotovo mnogo pripomogel k razvoju zimskega sporta, zlasti pa tujskega prometa.

Velik vihar na Jadranu

Beograd, 3. marca. Listi objavljajo poročila iz vseh naših mest v Primorju o veliki burji na Jadranu, ki je skoro popolnoma onemogočila reden promet. Ladje v splitski luki so bile vberaj v veliki nevarnosti zaradi silnih morskih valov, ki jih je gnal vihar proti obali. V visko luko so se morali zaradi viharja zateči tudi nekatere italijanske vojne ladje, ki so jim naše oblasti izkazale vsu potrebno pomoč. Ko se je vihar nekoliko polegel, so italijanske vojne ladje zopet odplule dalje.

Elektrifikacija Vojvodine

Beograd, 3. marca. »Vremec« poroča, da se v Beogradu mude zastopniki veliki ameriške finančne skupine, ki namerava izvesti elektrifikacijo Vojvodine. Družba se imenuje Internationale Public Service Corporation in je že nakupila električno centralo v Novem Sadu ter bo prevzela v svojo upravo tudi druge električne naprave v Vojvodini, da bo lahko izvedla enotno elektrifikacijo.

Nova zima v Srbiji

Beograd, 3. marca. Dočim je v Beogradu vladalo že več kot teden dni krasno spomladno vreme, je včeraj pritisnil ne-navaden mraz. Iz raznih kajev Srbije poročajo o snežnih zametih, dežju in hudem mrazu.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Amsterdam 22.84, Berlin 13.5175—13.5475 (13.5325), Bruselj 7.9387, Budimpešta 9.9261, Curih 1094.4—1097.4 (1095.9), Dunaj 799.33—802.33 (800.83), Newyork 56.725—56.925 (56.825), London 276.57, Pariz 222.07—224.07 (223.07), Praga 168.34—169.14 (168.74), Trst 298.11 denar, 298.28 blago, 298.11 zaključek.
INOZEMSKA BORZE.
Curih. Beograd 9.1275, Pariz 20.355, London 25.23625, Newyork 519.50, Bruselj 72.44, Milan 27.3175, Madrid 54.50, Amsterdam 208.375, Berlin 123.465, Dunaj 730.75, Sofija 3.78, Praga 15.3975, Varšava 53.23, Budimpešta 90.575, Bukarešta 3.0926.

Velike ribarske afere pred sodiščem

Izredno zanimiva razprava v znanem procesu g. Sl. Plemlja proti g. R. Pustoslemšku

Ljubljana, 3. marca. V dvorani št. 79, kjer se kuhajo navadno večje »ritec«, je vladala danes taka živahnost, kakor ob najbolj senzacionalnih porotnih razpravah. Klopji so bile pretesne za številne poslušalce, a pred sobo so napolnile številne priče, odlični možje javnega življenja, znani ribiči in lovci, pa tudi priprosti ljudje z dežele, ki so imeli razne opravke z g. Plemljem, ki je kot zasebni tožitelj tudi sam prisostvoval razpravi. G. državni tožilec je sicer opozoril, da bi moral g. Plemlj kot priča ostati zunaj dvorane, toda sodnik je pojasnil, da je itak vse dokazano in da g. Plemlj sploh ne bo zaslišan.

Razpravo vodi sodnik-poedinec dr. K. Ob. obtožbo zastopa državni tožilec dr. Lučovnik, zasebnega tožitelja Plemlja odvetnik dr. Ivan Tavčar, oba obtožena R. Pustoslemška in hotelirja dr. Anton Švigelj.

Obrambni spis

g. Pustoslemška obsega 32 na stroj pisanih strani, popisuje, kako je prišlo do incidenta, ki je predmet tožbe in nato navaja argumente v dokaz resnice za inkriminirani izraz. Iz obrambnega spisa posnemamo naslednji dejanski stan:

G. Plemlju je bilo dobro znano, da je Sava Bohinjka neizčrpen rezervoar najplemenitejših rib, eno najboljših lovišč v Sloveniji. Ko je bil spomladi l. 1922 nameščen kot lovski in ribarski strokovnjak na Bledu, se je začel takoj zanimati za ta ribolov, pri čemer se je napram g. Kendi vedno iznova skliceval na svojo pozicijo in s tem pritiskal nanj. In to kljub temu, da je g. Kendi dal svoj ribolov že poprej iz lastne inicijative na razpolago visokim činiteljem, na katere se je g. Plemlj skliceval. Da bi imel mir, je g. Kendi naposled izjavil g. Plemlju, da mu da ribolov v zakup za 40.000 Din letno, ako plača za 10 let naprej. Tega g. Plemlj seveda ni sprejel in je zato izpremenil svojo taktiko.

Približno v istem času je g. Plemlj osnoval v Ljubljani

trgovsko podjetje »Riba«, ki se bavi s prodajo rib in divjačine na debelo. Z ozirom na to je pisal g. Kendi 22. aprila 1924 pismo, v katerem pravi med drugim: »... za mene je ta ribolov večjega pomena, ker imam, kakor vam je znano, v Ljubljani in na Hrvaškem veliko ribarsko organizacijo...«

Kendaj je imel takrat večje

posojilo pri »Kranjski hranilnici«, katere predsednik je bil tast g. Plemlja. Ker so bile tista leta tujske sezone na Bledu zelo slabe, je bil g. Kendi v neugodnem finančnem položaju. V tistem času je prišel k njemu g. Plemlj in mu ponudil, da kupi njegov tast blejski grad, on sam pa naj dobi kot nagrado za svoje posredovanje Blejsko jezero. Do kupčije ni prišlo, pač pa je g. Kendi v takih razmerah smatral svoj dolg pri Kranjski hranilnici za težko breme in ga je skušal odplačati s posojilom, ki bi ga dobil kje drugje. Mislil je najprej na Državno hipotekarno banko. O tem je zvedel tudi g. Plemlj, ki se je takoj ponudil za posredovanje, češ da bo on stvar »spravil skozi s primernim priporočilom iz Beograda«. Za svoj trud ni zahteval nič drugega, kakor zopet Kendov ribolov.

Tudi iz tega ni bilo nič, vendar pa se je g. Kendi posrečilo, da se je osvobodil Kranjske hranilnice. Zato je sedaj tudi končno in odločno odklonil Plemljevo ponudbo in zahteve glede ribolova. Kmalu nato je prišel g. Plemlj osebo k g. Kendi in ga pestil na vse načine in mu končno izjavil: »Če ne gre tako, pojde na drugače!«

Približno v istem času so stopile v funkcijo oblastne samouprave. Takrat je bil s sodelovanjem dveh sportnih ribičev pravnikov sestavljen načrt ribarske uredbe, ki jo je oblastna skupščina tudi sprejela in je s 1. januarjem 1929 stopila v veljavo. Kmalu nato je bilo v »Uradnem listu oblastnega odbora«, ki je izšel kot priloga »Samouprave« št. 1/2, razpisano novo kreirano mesto oblastnega ribarskega izvedenca. Več kakor zanimivo je, da ta uradni razpis ne nosi nobene številke in da nima datuma, še bolj pa, da sta bila brez datuma tudi »Uradni list« oblastnega odbora in »Samouprava«.

Poleg g. Plemlja je kompetiral za to mesto tudi inž. Ivan Jelačin, ki je imel polno kvalifikacijo, saj je absolviral visoko šolo za poljedelstvo v Varšavi in se tam ter nato še v Danskem specializiral v ribogojstvu. Zato je bil prepričan, da bo službo dobil. Ko pa je vložil svojo prošnjo, so mu rekli, da je škoda za kolek, ker bo itak

imenovan g. Plemlj.

Tako se je res zgodilo. Ko je bil nekoli pri g. Plemlju, je bilo tamkaj več gospodov, ki so se baš pomenovali o Kendovem ribolovu. Govorili so s tem, kako bodo Kendu »vneli«.

Ko je g. Plemlj nastopil svojo novo službo, je bilo proti g. Kendi uvedeno postopanje v smislu nove ribarske uredbe. Za dne 18. junija je bila razpisana prisilna dražba njegovega ribolova. Dražba se je vršila in ribolov je izdražbal za 55.000 Din letno g. Konrad Reicher iz Ljubljane. Kljub dražbi je že par dni kasneje oblastna samouprava prepovedala Kendov ribolov

na podlagi ribarske uredbe in g. Plemlj je že naslednji teden naposled ribaril v Savi Bohinjki.

Iz vseh navedenih dejstev izvaja tožilec, da je g. Plemlju lahko upravičeno rekli, da bo od njega dne 19. junija 1929 na izzivalen način napovedana rešitev o Kendovem ribolovu izpadla v njegovem, ne v javnem interesu.

Obrambni spis izvaja dalje: Da pa g. Plemlj ni zastopal svojih interesov na tak način samo proti g. Kendi, kaže še

več drugih primerov.

L. 1921 je n. pr. sklenil kmetijski oddelek v Ljubljani s šumsko direkcijo v Ljubljani skupno pogodbo glede ribjega vališča v Bohinjskem jezeru. Čim je bilo vališče z velikimi stroški urejeno, se je oglasil g. Plemlj z zahtevo, naj se vališče izroči njemu, češ da ga potrebuje za neko upravo. Takratna pokrajinska uprava je res naročila kmetijskemu oddelku, naj se vališče takoj izroči gosp. Plemlju. Na kmetijskem oddelku pa so sumili o točnosti Plemljeve trditve in obvestili o tem kmetijsko ministrstvo. To se je informiralo na kompetentnem mestu, kjer so mu rekli, »da niso v tom pogledu nikada ništa tržili, a i sad ne tržak«. Seveda je gosp. Plemlj nato s svojo zahtevo propadel.

G. Plemlj je dobil v svoje roke ribolov v Savi med Hraštnikom in Zidanim mostom s tem, da se je skliceval na svojo pozicijo na Bledu. Tudi pri dražbi lova za Komni v radovljiškem okraju je skušal g. Plemlj priti do lova z enakimi argumenti. Vodja dražbe pa je zahteval v tem pisemno potrdilo kompetentnega mesta, s katerim pa se g. Plemlj ni mogel izkazati in zato tudi lova ni dobil.

Ribolov graščine Biestra na Ljubljani je dobil g. Plemlj v svoje roke na ta način, da je lastniku graščaku Galletu v Bistri namignil, da mu bo sicer lov eksprobiran. Tudi ribolov kneza Schönburg-Waldburg je skušal g. Plemlj pridobiti na ta način, da je zahteval, da mu bo ribolov itak odvzet. Ker se je lastnik takrat informiral na kompetentnem mestu v Ljubljani in izvedel, da takšnega zakona še ni, gosp. Plemlj svojega namena ni dosegel. L. 1930. pa je tudi ta ribolov dobil v zakup za 10 let.

Na take slične načine se je g. Plemlju tekom let posrečilo, da je spravil

celo vrsto najboljših ribolovov in lovišč

v svoje ali svoje rodbine roke. Jasno je, da niso bili samo sportni motivi, ki so vodili g. Plemlja, da skuša združiti v svojih rokah čim največ lovišč in ribolovov, ker je pač nemogoče, da bi se mogel v teh številnih loviščih sportno sam uveljavljati. A tudi materijalno bi tega ne zmoget, ako bi ne imel ob strani podjetja »Riba«, ki mu vnovčuje vse, kar dobiva iz svojih lovišč in ribolovov.

V »Ribarskem društvu« je bil g. Plemlj več let odbornik, ko pa so ga natančneje spoznali, se je moral umakniti. Prišel je pri tem v konflikt s pokojnim ravnateljem »Kreditnega zavoda« g. Sarkom, ki se je nekoli javno in v priročju Plemljevega odposlanca tako ostro izrazil o gosp. Plemlju, da bi ta ne le lahko tožil, ampak bi celo moral tožiti. Vendar pa ni vložil tožbe.

Pekovskemu mojstru na Bledu g. Ivanu Svetini je bil g. Plemlj dolžan na zasluzku okrog 5000 Din. Ko je bil za ta dolg tirjan, se je izgovarjal in se pri tem po navedi obrambnega spisa tako izrazil o Srbih, da je to zaradi zakona o zaščiti države nemogoče natisniti.

Obrambni spis stavlja vse trditve pod dokaz s pričami in dokumenti.

Pred pričetkom razprave je zastopnik zasebnega tožitelja dr. Tavčar

ponudil poravnavo

če glavni obtoženec g. Pustoslemšek obžaluje svoje obdolžitve. G. Pustoslemšek to odkloni z izjavo, da nima proti g. Plemlju nič osebnega, marveč se zavzema samo za pravičnost in nastopa v vsem procesu samo iz tega vidika. Ker mu gre za to, da zmaga pravična stvar, odklanja vsako poravnavo.

Po ugotovitvi personalij je prečital obtožnico najprvo državni tožilec dr. Lučovnik, nato pa zastopnik zasebnega tožitelja Plemlja dr. Tavčar.

Zasliševanje g. Pustoslemška

je bilo kratko. V obeh obtožnicah navedene inkriminacije so že več ali manj znane. G. Pustoslemšek je ponovno naglasil, da s Plemljem ni imel nič osebnega, marveč mu gre zgolj za resnico in pravico. Ugotavlja, da je že mnogo prej slišal razne pritombe proti tožitelju g. Plemlju, da pa se je zanimal za stvar šele potem, ko je prišlo do te afere, h kateri je bil izzvan.

Zasliševanje g. Kende

Gre za očitek, da je bil Kendov ribolov na Bledu zaradi zasebnih interesov gosp. Plemlja odvzet. G. Kendi navaja v zagovoru pisma, ki mu jih je v tej stvari pisal g. Plemlj. V teh pisnih namreč pravi g. Plemlj, da žele dobiti ribolov visoki krogi. Ko se je g. Kendi o tem informiral na merodajnem mestu, je izvedel, da ta trditve ne drži, in zato je zavrnil Plemljeve zahteve. Ta pa ni odnehal. Ponujal mu je za ribolov posredovanje posojila in razne druge ugodnosti.

Med tem pa je oblastni odbor izdal novo ribarsko uredbo. Kmalu nato je g. Plemlj zopet prišel na Bled ter zopet silil v Kendu, naj mu prepusti svoj ribolov. G. Kendi je zahteval, naj oblastni odbor, cigar ribarski izvedenec je bil g. Plemlj, pove, kakšne preureditve zahteva. Mesto tega pa je prišel čez nekaj časa zopet g. Plemlj z uradnikom oblastnega odbora in ga začel zasliševati. Pozneje je oblastni odbor njemu ribolov odvzel. G. Kendi je v razburjenosti zaradi tega po njegovem prepričanju nepravilnega odvzema napisal vlogo na ministrskega predsednika, v kateri omenja Plemljeva pisma in slika razvoj dogodkov. V tej zadevi je bil pozneje zaslišan pri sreskem poglavarstvu v Radovljici, kjer je v vlogi navedene očitke vzdržal. Sedaj je tožen zaradi žaljenja uradne osebe. G. Kendi pripominja, da je smatral, da je uredba obl. odbora, o kateri je prepričan, da jo je g. Plemlj direktno dal napraviti za njegov primer, protizakonita, ker omejuje lastninsko pravico in je to tudi dokazoval v svoji vlogi na ministrskega predsednika in jo je zato izpodbijal tudi pri uravnem sodišču. Kljub temu pa je prošil g. Plemlja, naj mu oblastni odbor predpiše, kaj zahteva v smislu te uredbe, da bo vse to, četudi z velikimi denarnimi žrtvami, izvršil, samo da ohrani svoj ribolov.

Pri zaslišanju glede vloge na ministrskega predsednika izjavlja tožilec, da je hotel s tem opozoriti merodajne kroge, da zlorablja tožitelj g. Plemlj svoj položaj na dvoru. Državni tožilec predlaga izključitev javnosti, kar pa sodnik zavrne, ker tožilec očitek ne zadeva dvora, temveč samo zasebnega tožitelja. Na vprašanje drž. tožilca, ali je vedel, kakšne funkcije ima g. Plemlj pri oblastnem odboru, naglašja g. Kendi, da je bila splošno znana njegova funkcija kot ribarskega izvedenca, prepričan pa je tudi o tem, da je kot tak absolutni gospodar glede ribolova, in da je on tudi sodeloval pri odvzemu njegovega ribolova.

V ostalem pa ugovarja zastopnik g. Kende dr. Švigelj glede zasebne tožbe z dne 4. 12. 1929, da je zastarana.

Dokazni postopek

Po petminutnem odmoru se je začel dokazni postopek. Prvi je bil zaslišan graščak

g. Galle o tem, da je g. Plemlj njemu zagrozil, da mu bodo ribolov kot Nemcu odvzeli. Podrobno se ne spominja, ve pa, da mu je g. Plemlj rekel, da mu bo ribolov odvzet, ker je Nemece, če ga ne da njemu. Če mu ga da v zakup, bo posrbel, da mu ostane. G. Plemlj izjavlja, da se ne spominja, ni pa rekel, da bo g. Galletu ribolov odvzet. Že nekaj časa prej je dobil g. Galle od takratnega poverjenika poziv, naj izroči vse spise. Ker se je bal, je res izročil ribolov v zakup g. Plemlju.

G. Pustoslemšek: Ne gre toliko za to, da mu je rekel, da izgubi ribolov Nemec, marveč, da mu je grozil z odvzecom. Predlagam pismo g. Plemlja, ki ga je pisal g. Tršarju, v katerem govori o razveljavljenju zakupne pogodbe in prepis pritožbe Galleta in Tršarja proti razveljavljenju zakupne pogodbe, nadalje da se prečita dopis g. Plemlja v imenu Slov. ribarskega društva.

Na vprašanje, ali je čutil kako silo, če mu ne da ribolova, odgovarja, da se je po prevratu govorilo, ne ve pa kdo je trdil, da bodo privatni ribolovi odvzeti in je zato tudi tem prej pristal na zahtevo g. Plemlja. Pritožil pa se je proti razveljavljenju kupne pogodbe.

G. Pustoslemšek vpraša pričo, ali je dal ribolov v zakup Slov. rib. društvu ali osebo g. Plemlju. Priča se ne spominja, v pisnu pa pravi, da ga bo upravljalo SRD, ki bo napravilo vališče. Ve pa, da je govoril vedno samo z g. Plemljem.

Primarij dr. Robida

Izpove glede očitka, da je Plemlj odvzel ribolov g. Kendi in o drugih primerih zlorabe položaja g. Plemlja: vzdržuje svoje prvotne izpovedi kot bivši predsednik SRD, ko je bil g. Plemlj tajnik, ki je samolastno reševal vse spise. Plemljevo postopanje označuje kot samolastno.

Pustoslemšek: Ali se je razpravljalo na kakšni seji o Galletovem ribolovu?

Dr. Robida: Navadno so prišli že z gotovim dejstvom na sejo. O njegovem poznejšem postopanju sem slišal marsikaj, po oštarijah... O Galletovem ribolovu se na sejah SRD ni nikdar razpravljalo.

Dr. Švigelj: Vi ste bili dolgo predsednik, pa se o vas nič ne govori —

Dr. A. Praunsee

zobozdravnik v Ljubljani, zaslišan o tem, da je g. Plemlj v lastnem interesu dosegel odvzem Kendinega ribolova in drugih takih primerih, izjavlja:

Spominjam se, da je prišlo leta 1928 na sestanku trnarskega društva »Sava« med Plemljem in pokojnim Sarkom do hudega prepira. Sark je pozneje rabil izraze »lump«, »gauner«, »baraba« itd., češ, naj me toži. Šlo je za ribarske zadeve.

Pustoslemšek: Ali ni nastal ta spor zaradi tega, ker so se čutili prikrajšane v samolastnih odredbah?

Priča: Mi smo bili na vsak način prikrajšani, ker nismo imeli toliko časa za ribolov kakor drugi, ki so nam lahko vse polovili. Pravila je prinesel predsednik dr. Munda že rotova.

Drž. tožilec: Ali vam je znano poslovanje g. Kende pri dvoru in oblasti?

Priča: Govorilo se je mnogo. A več revirjev je izginilo, kakor sem slišal, v roke g. Plemlja. Govorilo se je za dvor.

O Kendinem ribolovu vem to, kar mi je znano iz tega spora.

Drž. tožilec: Kako »izginilo«? Priča: No, mi bi morali imeti svoj ribolov še 6 let, pa ga je prevzel g. Plemlj kot ribniški referent.

G. Kendi: Jaz bi bil tudi vzel več ribolovov, če bi se ne govorilo, da gre za dvor.

Franc Grebenc

žel. uradnik. Izpove glede lova svojega očeta, da se ne spominja več.

Leta 1923 ali 1924 je bila licitacija ribolova. Izdražil ga je njegov oče. Pozneje je govoril g. Plemlj očeta in mu izjavil, da bo licitacija razveljavljena, ker ga dobi kralj. Pozneje je bil ribolov oddan dr. Dernovšku v Mariboru. Licitacija se je vršila popolnoma zakonito. Zato je bil silno iznenaden, ko je zahtevalo lov SRD.

Dr. Švigelj: Ali je kralj kdaj lovil tam?

Priča: Ne.

Dr. Švigelj: Ali bi bil oče sicer odstopil ribolov?

Priča: Pod nobenim pogojem.

Pustoslemšek: Ko je vaš oče odklonil ribolov g. Plemlju, je prišel k očetu zastopnik g. Jakla in mu prigovarjal, naj prepusti ribolov g. Plemlju za kralja.

Priča: Da. Sicer bi ne bil nikdar prepustil ribolova.

Priča se zaprišeže.

Dr. Švigelj: Oče ne more priti, zato vprašam pričo, če je oče podpisal to izjavo, v kateri izjavlja isto.

Priča to potrdi.

Dr. Tavčar protestira proti temu.

Fran Pleško

višji šumar v Riži, graščine Snežnik, izpoveduje glede ribolova g. Plemlja v Kokri.

L. 1921 ali 1922 je prišel g. Plemlj na lov. Govorila sva tudi o ribolovu. AM je g. Plemlj tudi ribaril, tega se ne spominjam.

Lastnik ribolova g. Heinrichar pa izpoveduje, da je pravil g. Plemlj, da je lovišče za nič. Ko ga je prijel, zakaj je lovil brez dovoljenja v Heinricharjevem ribolov, je izjavil, da je preizkušal ribe za dvor.

Obravnava se bo nadaljevala še popoldne.

Obravnava o uboju na Jesenicah

Ljubljana, 3. marca.

Pred velikim senatom, kateremu predseduje sos. Ivan Kralj in sodniki prisedniji sos. Anton Avsec, Jakob Jerman, dr. Kobal in dr. Dolinar, se je pričela dopoldne razprava proti 28-letnemu pripravniku finančne kontrole na Jesenicah Rudolfu Bodlaju, ki je obtožen umora.

Obtoženec je srednje velik, bledega obraza, oblečen v modro čedno obleko. Kot corpus delicti je predložena tudi službena karabinka. Obtožena zagovarja odvetnik dr. Viljem Krežič.

Namestnik državnega tožitelja Branko Goslar je počasi in jasno prečital v vseh podrobnosti skrbno sestavljeno

obtožnico

ki med drugim navaja, da je obtoženec lani 5. septembra zjutraj na Jesenicah v namenu, da ga usmrti, iz svoje službene puške-karabinke ustrelil Ivana Maloviča, ga zadel 13 cm pod desno pazduho pod 8. rebrom ter je na hrbtu ob strani hrbenice šel projektil skozi, prodrl je jetra, debelo črevo ter je Ivan Malovič zaradi izkrvavitve še isti dan umrl.

Obtožnica dalje navaja v razlogih, da je obtoženec z dobrim uspehom dovršil osnovno šolo v Kamniku in Stranjah.

Leta 1922 je obtoženec odšel k vojakom, bolničarska četa v Sarajevu. Po končani vojaški službi je bil skoraj dve leti kot polniški strežnik v ljubljanski bolnici. Nato je stopil kot pripravnik v službo finančne kontrole in je služboval na Jesenicah.

Dne 5. septembra je Bodlaj zjutraj stopil kot dežurni v sobo, kjer sta spala pripravnik Malovič in Rupnik. Ozadje te ljubavne tragedije tvori ljubavno razmerje obdolženca do tovarniške delavke Vidmarjeve, s katero je imel tudi otroka. Na stanični finančne kontrole so se razvijali dogodki, ki so dali neposredni povod za tragedijo.

Zaslišanje obtoženca.

Po prečitani obtožnici se je pričelo zaslišanje obtoženca. Trajalo je poldrugo uro.

Predsednik: »Bodlaj! Ali se čutite krivega?«

Obdolženec: »Slavni senat! Se čutim toliko krivega, da sem streljal na njega, nikakor pa nisem imel namena, ga ustreliti. Ne vem, kaj me je dovedlo do tega. Pripominjam, da je obtožnica neresnična.

Predsednik: Dejanje priznate, toda storili ste ga v takem duševnem stanju, da se ga sploh ne zavedate. Povejte nam nekaj iz svojega življenja!

Obtoženec je začel v živahnih in z gestami spremljanih besedah opisovati svoja mlada leta. Njegov oče je bil akordant v Bosni, rojen l. 1903. v Višemgradu. Po osnovni šoli v Strenjah je najprej delal v kamniški smodnišnici. Po prevratu je bil reduciran. Pozneje sem šel k očetu v Srbijo. Bil sem nekaj časa pri očetu. Dolgo me je mučila bolezen v glavi.

V vseh podrobnostih je opisal svojo ljubezno do Vidmarjeve. Med njegovimi tovariši ni bil zato priljubljen, ker se ni zmenil za razne intrige in je ga starešina rad imel. Sam se ni z nikomur prepiral. Večer pred dogodkom je imel razburljiv nastop s tovarišem Kristanom. Ponoči ni mogel spati in je pokadil okoli 80 »Zetac«

cigaret. Zjutraj je prišel najprej okoli 6.30 buditi Maloviča.

— Sem bil ves razburjen in sem se tresel. Ne vem se spominjati. Šel sem v Malovičevo sobo kot v sanjah. Ne vem, koliko časa je trajal ves dogodek.

Predsednik: kolikrat ste bili pri Maloviču?

Obtoženec: Ne vem.

Po zaslišanju obtoženca je bilo zaslišanih 10 prič. Glavna priča Fran Rupnik, pripravnik fin. kontrole, je bil z izvoščekom prepeljan iz bolnice, kjer se leči na težkem revmatizmu.

Naval v sobo št. 124 je bil ogromen, zlasti je razpravi prisostvovalo mnogo Jevsejanov.

Obravnava ob sklepu lista še traja.

Beležnica

Koledar.

Danes: Torek, 3. marca 1931, katoličani: Kunigunda, pravoslavni: 19. februarja, Sladoje.

Današnje prireditve.

Drama: zaprto.

Opera: Švanda dudak. E.

Kino Matica: On ali jaz (Harry Piel).

Kino Ideal: Za rešitev otroka.

Kino ljubljanski dvor: Kralj valčka (Ita Rina).

Predavanje dr. Janka Vrančiča o temi: Novi osnutek zakona o socialnem zavarovanju. Ob 20. »Levce«.

Dežurne lekarne.

Danes: Trnkoczy, Mestni trg, Ramor, Miklošičeva cesta.

Anketa o zvezi Slovenije z morjem

Ljubljana, 3. marca.

V gremijevi sejni dvorani v Trgovskem domu se je danes dopoldne vršila važna interna anketa o zvezi Slovenije z morjem. Sklicjal jo je akcijski odbor, čigar predsednik g. Juraj Ružič, žup-n. Sreška, je vodil današnje posvetovanje. Anke to so se udeležili: šef zagrebškega banovinskega finančnega oddelka g. Mošič, s ki kot delegat savske banovine, inšpektor dr. Ratej kot zastopnik banske uprave v Ljubljani, nadalje zastopnika Pokojninskega zavoda predsednik dr. Vrtovec in podpredsednik g. Evgen Lovšin, za Zvezo slovenskih združ. inž. Zupančič, za Hranilnico dravske banovine in Zvezo gospodarskih hranilnic ravnatelj dr. Božič, za TPD Ante Gersinič, za Zbornico TOI tajnik Koce in za mestno načelstvo ljubljanske magistratni tajnik dr. Riko Fuž, ki je vodil zapisnik.

Posvetovanje je poglavito obravnavalo vse možnosti pribave in angažiranja finančnih sredstev za gradnjo železniške proge od Kočevja do Sušaka.

Svak dr. Tavčarja umrl

Zopet je preminul eden starih predvojnih borec za napredno stvar. V nedeljo je umrl na Raki pri Krškem g. Ivan Varšek, posestnik in gostilničar, star 66 let. Pokojni je bil doma v Blatni Brezovici pri Vrhniki. Ko je odslužil vojaško, je stopil v orožniško službo. Služboval je dalje časa na Raki. Tu se je oženil z vdovo Vehovec, najstarejšo sestro pokojnega dr. Iv. Tavčarja Mica, ki mu je pa umrla že pred desetimi leti. Bil je torej Tavčarjev svak.

Oprijel se je tu z vso vno gospodarstva in vinogradništva. Svoj vinograd Gradšče je napravil drugim za gled. Pa ni bil le dober in vreden gospodar, temveč se je udeleževal tudi v tedanjem političnem življenju. Bil je vodja naprednjakov v tej veliki občini. Imel je težke boje z nasprotniki, katere je pa častno izpovedal. Bil je tudi vnet dopisnik naprednih listov, zlasti »Slov. Narod«. Razumljivo, da je zavzemal dolgo vrsto let častna mesta v svoji občini. Možu dela, kremenitiga in neomahljivega značaja bodi ohranjen blag spomin; težko prizadeti rodbini naše sožalje.

Dnevne vesti

— Dostava poštah pošilk pri poštah dravke direktije. Uradno se razglasa: Vse pošte najdenega področja dostavljajo na dom: I. V ožjem dostavnem okolišu: 1. navadne in priporočene pisemske pošiljke, odkupne pošiljke, poštne naloge; 2. vrednostna pisma do vrednosti 1000 Din, a pošte: Celje, Ljubljana 1 in Maribor 2 vsa vrednostna pisma ne glede na označeno vrednost; 3. pakete do 3 kg in do vrednosti 1000 Din; pošte: Celje, Ljubljana 1 in Maribor 2 vse pakete ne glede na težo in označeno vrednost; pošti Bled 1 in Bled 2 pa v dobi sezone od 15. maja do 15. septembra tudi vse pakete ne glede na težo in vrednost; 4. izplačujejo na domu navadne, telegrafske in odkupne poštne nakaznice ter čekovne nakaznice do zneska 5000 Din. II. V širšem dostavnem okolišu, to je pri poštah, kjer se vrši selška dostava, se dostavljajo na dom: 1. navadne in priporočene pisemske pošiljke, odkupne pošiljke, poštne naloge; 2. vrednostna pisma do vrednosti 1000 Din; 3. paketi do 3 kg in vrednosti 1000 Din in 4. izplačujejo navadne, telegrafske in odkupne poštne nakaznice ter čekovne nakaznice do zneska 1000 Din. Pri tej priliki razglasa direktija, da dostavljajo pošte, ki so presle iz območja naše direktije v območje savaške direktije, v istem obsegu kakor prej.

— Dolgoročna posojila Državne hipotekarne banke. Glavna podružnica Državne hipotekarne banke v Ljubljani razglasa: Glavna podr. Državne hipotekarne banke v Ljubljani bo od 15. marca do 15. maja 1931 zopet sprejemala prijave za dolgoročna posojila in sicer do najvišjega zneska 500.000 Din za vsako prijavo.

— Razpisana služba za opravljanje pomožnih poslov v mestnem kopališču se razpisuje mesto za eno moško moč, ki mora biti povsem večja v plavanju ter v manipulaciji s čolnom. Prednos imajo osebe, ki so v službi že zaposlene in ki so v stanu sodelovati tudi pri mestni godbi. Prošnje je vlagati pri mestnem načelniku Ptuja do najkasneje 31. marca t. l. Izprena pisma pošilk okolišev. Vasi: Gostince, Gradovlje in Podgrad, ki so spadle k pošti Dol pri Ljubljani, spadajo zdaj k pošti Devica Marija in Polju.

— Nova »Poštanska tarifa«. Uradno se razglasa, da je nova »Poštanska tarifa« na prodaj tudi strankam. Cena je določena na 15 Din za komad.

— Razid društva. Bralno društvo v Trebnjem se je po sklepu rednega občnega zbora razšlo, imovina je pa pripadla sokolskemu društvu v Trebnjem.

— Kongres Dijaške Male antante. Od 15. do 22. t. m. se bo vršil v Bukarešti II. kongres dijaške Male antante, katerega se udeležijo češkoslovaški, jugoslovanski in rumunski delegati. Posebno močna bo na kongresu češkoslovaška delegacija. Kongres bo združen z velikimi nogometnimi tekmi.

— Borska za rabljene avtomobile v Zagrebu. V Zagrebu je bila včeraj otvorjena neke vrste borza za stare, obrabljene avtomobile. Prostor te borze so na zagrebškem velesajmu, kjer je razstavljenih mnogo starih avtomobilov, ki jih prodajajo od 5000 Din navzgor. Za 5000 Din se sicer ne dobe posebno lepi avtomobili, pač se pa dobi po zadržanju zagrebških listov za 10.000 Din že dokaj dober avtomobil.

— Brzojavke vojaških oseb za podaljšanje dopusta. Ljubljanska poštna direktija razglasa: Nekateri telegrafji zahtevajo od vojaških oseb, ki prosijo brzojavno za podaljšanje dopusta, razen pristojbine za brzojavko in pristojbino za 20 besed za brzojavni odgovor, tudi še kolek za kolokvanje prošnje, kar pa ni prav, ker so vse prošnje vojaških oseb, kadar prosijo za dopust, oproščene kolokvane.

— Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je sprejela meseca februarja 1931. I. sledeče prispevke: I. Podružnice: Cerklje pri Kranju 45.—; Litijska 1030.— Din, Sv. Kungota 500.— Din, Mokronog 160.— Din, Brdo 240.— Din, Sv. Jurij ob Pesnici 145.— Din, Rogaska Slatina 1040.— Din, Rakek 310.— Din, Ribnica 2. 210.— Din, St. Rupert 318.— Din; Kamnik m. 260.— Din; Borovnica 40.— Din; Šiška m. 823.50 Din, Šiška ž. 723.65 Din, Ljubljana, šentp. ž. 100.— Din, skupaj 5945.15 Din. II. Nabiralniki. Podr. St. Rupert 63.15 Din; podr. Trebnje 282.— Din; gost. Činkole, Ljubljana 282.50 Din, skupaj 627.65 Din. III. Toda Zupana sklad. Podr. Kranj 300.— Din. IV. Razni prispevki. I. Klemen, Ljubljana 100.— Din; Iv. Rozman, Ljubljana 50.— Din; M. Potočnik, Ljubljana 404.— Din; A. Reggi, Ljubljana 147.50 Din; J. Zupančič, Ljubljana 200.— Din, M. Grom, Ljubljana 100.— Din, skupaj 1001.50 Din. Vsota vseh prispevkov 7874.30 Din. 120/n

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo pretežno jasno. Tudi včeraj je bilo po večini naših krajev lepo. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju 11, v Splitu 10, v Ljubljani 5,8, v Zagrebu 8, v Mariboru 4.1, v Sarajevu 4, v Beogradu 2 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 766.1 mm, temperatura je znašala —5.8.

— Sin zažgal očetovo hišo. V nedeljo ponoči so bili gasilci pozvani v Gornjo Oreovico pri Sušaku, kjer je gorela hiša posestnika Josipa Fučka. Hiša je pogorela do tal. Orožniki so ugotovili, da je hišo zažgal iz osvete Fučkov sin Dušan, Stari Fučko je baje z otroci zelo surovo ravnal in jih često brez poviada pretepel. Dušan je pobegnil in ga še niso izsledili.

— Obsodbe pred mariborskim senatom. Pred mariborskim okrožnim sodiščem se je vršil včeraj več razprav. Prvi se je zagovarjal 49-letni železniški kretničar Alojzij Kramberger iz Maribora, na obtožni klopi so pa sedeli tudi njegova 55-letna sestra Josipina, 40-letni viničar France Lešnik in 26-letni posestnik Franc Kovačič iz Babinca pri Ljutomeru. Vsi so bili obtoženi tatvin in vlomov na železnici. Kramberger je od meseca decembra 1928 do julija 1930 odprl več vagonov in odnesel večjo množico

no blaga v vrednosti 20.000 Din. Vse to blago je poslal v Babinca, kjer so ga njegova sestra in druga dva obtožena razpečali. Kramberger je bil obsojen na 2 in pol leta ječe ter 5 letno izgubo lastnih pravic, njegova sestra na 3, Kovačič pa na mesec dni zapora. Lešnik je bil oproščen.

— Uboj v Zagrebu. V vasi Donji Laduč, občina Brdovačko Prigorje je v noči od sobote na nedeljo popilval 20-letni posestnikov sin Nikola Lopatič iz Harnice z večjo družbo. Pogledal je pregloboko v kozarček in začel v pijanosti razsajati ter nadlegovati goste. Sprl se je z bratom in ga hotel z nožem napasti. Bratu se je posretilo pobegniti. Nikola se je vrnil k mizi in popilval naprej. O polnoči je zapustil gostilno. Pred gostilno je srečal kmetico Ano Strugarjevo v družbi Vinka Kolariča, s katerim sta se že dolgo sovražila. Ves divji je planil Nikola nad Kolariča, ta je pa bil urnejši, pograbil je debel kol in oplazil Nikolo tako močno po glavi, da mu je počila lobanja. Kmalu je Lopatič poškodbi podlegel. Kolariča so orožniki aretirali in izročili sodišču. Zagovarjal se je s silobranom.

—lj Pevski večer najodličnejše koncertne pevke bo v petek dne 6. t. m. v Filharmonični dvorani. Ime koncertantke ge. Pavle Lovšetove je v vsakem pogledu absolutno jamstvo, da bo koncert na izredni umetniški stopnji. Znano pa je tudi s kako srečno roko izbira gospa iz zaklada svetovne literature svoj vsakoletni koncertni program. Vsakdo bo prišel na svoj račun, bodisi občudovalci izredne tehnike nienega glasu, bodisi ljubitelji večno lepih melodij. Vstopnice so že v predprodaji v Matični knjigarni.

—lj Del pevskih zborov, ki so včlanjeni v Hubadovi pevski župi bo koncertiral na velikem koncertu, ki se vrši pod vodstvom župnega zborovodje v nedeljo, dne 8. t. m. popoldne ob 15. uri v veliki dvorani ljubljanskega Uniona. Trinajst zborov nastopi pod vodstvom svojih dirigentov z izrazito jugoslovanskim sporedom. Veliko zanimanje s strani poslušalcev in obiskovalcev — poma dvorana naj bo delno plačilo pevcom, ki pridejo ta dan iz vseh strani v Ljubljano. Vstopnice od 30 Din navzdol prodaja Matična knjigarna.

—lj Velik družabni ples s plesnim turnirjem za prvenstvo Dravske banovine se bo vršil v soboto, 7. t. m. v veliki dvorani Kazine. Informacije in prijave pri mojstru Jenku v Kazini. Vabljeni vsi ljubitelji družabnega plesa. 131/n

H. H. Bollmann komorni pevec Berlin
Jarmila Novotna članica državne opere Berlin
prideta v Ljubljano
v Elitni kino Matica
 kjer gostujeta v popularni Millöckerjevi opereti
DIJAK PROSJAK

Iz Ljubljane
 —lj Adaptacija. V enonadstropni Golobovi hiši (štev. 5) na Rimski cesti je v delu preuredba in obnova priljubljenih lokalov. Isto tako se vrši adaptacija v enonadstropni Trpinovi hiši (štev. 24) v Hrenovi ulici. Z moderno adaptacijo pridobi hiša in z njo vred tudi ulica na svoji ličnosti.

—lj Telefonsko kablsko omrežje. Včeraj so začeli kopati v Trubarjevi ulici od Sv. Jakoba mostu do Sv. Jakoba trga jarek. kamor bodo položili telefonski kabel. Spričo živahnega telefonskega prometa bi bilo želeli, da se telefonsko kablsko omrežje kar najbolj razširi ter s tem ob vseh vremenskih neugodah popolnoma zasigura.

—lj Posipanje hodnikov. Sneg in dež je zadnje dni močno zmečkal naravne hodnike. Zato je bilo nujno potrebno, da jih ponekod posujejo z drobnim peskom. Tako se včeraj posipali oba hodnika na Celovski cesti od pivovarne Uniona do Keršiča. S popravo hodnikov je občinstvu, ki ima po njih svoja dnevna pota, zelo ustreženo.

—lj Predavanje v »Pravnikus«. V četrtek dne 5. marca t. l. bo na sestanku društva »Pravnikus« gospod namestnik vsajega državnega tožilca dr. Munda Avgust nadaljeval svoje predavanje: »Nekaj pripomb k sodni praksi z ozirom na novo kazensko zakonodajo«. Predavanje se bo vršilo točno ob šestih popoldne na sodišču v Ljubljani soba štev. 79. in vabi k obilni udeležbi — odbor.

—lj Knjigarna Tiskovne zadruge v Ljubljani, Selenburgova št. 3 ima v zalogi novosti iz francoske literature in primerne mladinske povesti. Tudi zbirko angleških pripovednih spisov ima na razpolago. Sprejema naročila na vse inozemske knjige kakor tudi vse tu- in inozemske revije in časopise.

—lj Pevsko društvo ljubljanski zvon. V sredo zvečer zadnja vaja na odru. Pred nastopom smo, zato naj nihče ne manjka! Odbor.

—lj Pavla Feldsteina. V splošni bolnici je umrla včeraj ob 11. dopoldne soproga strojnega stavca Narodne tiskarne ga. Pavla Feldstein. Pokojna je bila vzorna žena in skrbna mati, priljubljena in spoštovana pri vseh, ki so jo poznali. K večnemu počitku jo položijo jutri; pogreb se bo vršil ob 15.30 izpred veže splošne bolnice. Blag ji spomin! Težko prizadeti rodbini iskreno sožalje!

—lj Krasna noč. Tako lepe noči, kakor je bila snočna, že dolgo nismo imeli. Nebo je bilo brez najmanjšega oblaka, luna je tik pred ščipom in tako smo videli zasnene planine in praviljni lepoti. Nebo je ostajalo in zjutraj so žarele planine v prvih žarkih vzhajajočega sonca tako lepo, da je bil pogled na nje res očarljiv.

—lj Krajevnemu odboru Rdečega križa v Ljubljani je nakazalo »Društvo državnih policijskih nameščencev in upokojencev« Din 50.—, katere je daroval naš človekoljubni organizaciji g. Kretič Ivan, stražnik I. razreda. Iskrena hvala! Odbor.

—lj Pevski praznik, v nedeljo 8. marca. Po dveh letih se zopet zbera v Ljubljani naši pevci in pevke na skupščini Hubadove župe JPS, popoldne pa nastopi v Unionu na monstre pevskem koncertu kar 13 društev. Vstopnice za ta zanimivi koncert so že naprodaj v Matični knjigarni. Preskrbite si jih takoj!

—lj Sočani in prijatelji društva »Sotex« bodo imeli v soboto, dne 7. t. m. v salonu pri »Levu« zopet priliko slišati zanimivo in poučno predavanje našega pisatelja in prof. dr. Iva Laha, ki bo govoril o ideologiji našega naroda pod naslovom: »Kralj Matjaž in kraljevi Marko«. Sočani in prijatelje vabimo, da se polnoštevilno udeležijo tega lepega predavanja. Vstop vsem prost. 129-n

Polkovnik Švec
 (Tragedija češkega legionarja po istoimenski R. Medekovi drami in filmu.)
 Jutri premiera tega ZKD filma v kinu »Dvor«.

Rusija leta 1917. Mir v Brest Litovsku ni prinesel niti Rusiji sami zaježenega mira. Nasprotno! Ogromno carstvo je postalo pozorišče krvave meščanske vojne in žrtev boljševikov, ki so se polastili vade in moči. Bratomorna meščanska vojna je bila v polnem razmahu. Rdeče čete so se borile proti belim in sredi obeh nasprotnih si armad so bili češki legionarji, armada, ki je štela nad 50.000 mož. Legionarji so se preje borili ramo ob ramo z rusko armado, ko pa je Rusija sklenila mir z Nemčijo in centralnimi državami, so zahtevali češki legionarji povratek v domovino. Sovjeti pa nikakor niso hoteli dovoliti, da bi se hrabri češki legionarji povrnili v domovino, temveč so hoteli sami izkoristiti njih disciplinirane, dobro organizirane armade; zato so zavlačevali povratek čeških legij pod raznimi pretvežki, z lepimi obljubami, katerih pa kasneje niso držali. Češki vojaki pa so hoteli priti čimprej iz kaosa ruskih razmer in dospeti v Evropo.

Lojalno so se pogajali z zastopniki sovjetskih čet, zahtevali prost odhod proti Vladivostoku in odhod pot v Evropo. Večji del svojega orožja so predali boljševikom, toda komaj se je to zgodilo, so postali sovjeti neprijazni napram njim in javno pokazali, da ne nameravajo dovoliti njihovega odhoda. In res! Prav kmalu je došlo iz Moskve striktno povelje, da se imajo češke legije razpustiti in vsi oficirji internirati ter zapreti. S tem pa češki vojaki seveda niso bili zadovoljni in so sklenili sami priboriti si pot v domovino. Izvolili so si poveljnika iz svoje srede, moža izrednih sposobnosti, moža, ki je bil nad vse priljubljen. Čistlan in radi svoje hrabrosti spoštovan. To je bil polkovnik Švec.

Zmagoslavni pohod tega odličnega poveljnika in njegovega tragični smrt, predno mu je bilo usojeno videni domovino, svobodno češkoslovaško življenje in smrt tega idealnega reprezentanta postrvovalnih rodeljubov, iz katerih so se rekrutirale češke legije, to nam prikazuje film, čigar premiero nam bo pokazala jutri ZKD.

Film se bo predvajal v kinu »Ljubljanski Dvor« jutri in v četrtek vsakokrat ob 4. 1/2 in 9. uri zvečer.

Prekrasni češki film, izdelan po istoimenski znameniti dram, je režiral in inženiral za film češki režiser Svatopluk Innemann; v glavni vlogi pa nastopa izvrstni dramski igralec Bedřich Karen, član Narodnega gledališča v Pragi.

Naši javnosti, ki je že tolikokrat manifestativno pokazala svoje simpatije do jugoslovansko-češkoslovaškega pobratimstva, pripravljamo najtopleje to krasno češko filmsko delo.

OTROŠKE NOGAVICE z igrom KLJUČ

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Obdavčenje šibkejših in podpiranje brezposelnih

Iz poročila Delavske zbornice za Slovenijo za leti 1929 in 1930

Ljubljana, 3. marca. Delavska zbornica za Slovenijo je izdala vzorno sestavljeno, zelo pregledno in na statističnem materialu kakor tudi na objektivnih ugotovitvah in strokovnih izvajanjih izredno bogato poročilo za leti 1929/30. Ta važna gospodarska publikacija, ki jo je sestavil neumorni tajnik DZ g. Filip Uratnik, obsega štiri dele. V prvem obravnava aktualne gospodarske in socialne probleme, v drugem so važne statistične študije, tretje govori o tarifnih pokreth in posredovanih, v četrtem so pa računski zaključki.

Iz poročila DZ posemamo za danes dve važni poglavji, prvo o davčni obremenitvi privatnih ter javnih nameščencev in delavcev, drugo pa o podpiranju brezposelnih.

Obdavčenje nameščencev in delavcev

Ze v letnem poročilu za leto 1927 in 1928 smo omenili, da pri nas obdavčenje delavcev in privatnih ter javnih nameščencev neprestano raste. Med tem smo dobili nov zakon o neposrednih davkih. Ta zakon je sicer nekaterim šibkejšim davčnim obvezancem davčna bremena olajšal. Zato pa se je radi poenostavitve pobiranja davka krog davčnih obvezancev tako razširil, da se je predpisalo leta 1929 mnogo več davka na vse vrste uslužbencev, kakor leta 1926. Davek na vse vrste uslužbencev je rasel takole: Leta 1912 (v dinarski valuti) 10,4 milijone, leta 1926 26,3 milijone, l. 1929 pa 47,3 milijone Din. Sicer se pritožujejo čez previsoke davke skoraj vsi stanovci. A ne tako upravičeno, kakor delavci in nameščenci. Celotni predpis neposrednih davčnih in samoupravnih davkov je znašal na ozemlju dravske banovine l. 1912 (valoriziran v sedanjo valuto v razmerju 1 K : 15 Din) 220 milijonov Din, leta 1928 227,8 milijonov Din, leta 1929 239,7 milijonov Din, Od leta 1912 do 1928 se je povišala celokupna davčna obremenitev za 7,8 milijonov, davek od mezd in plač pa za 15,9 milijonov Din. (Pri tem je notorično znano, da so se denarni zaslužki po vojni silno znižali). Od leta 1928 do 1929 so se povišali celokupni davki za 21 milijonov, davki od mezd in plač pa po uradnih podatkih za 21,9 milijonov.

Mi smo skušali analizirati, kako se je gibala v teh letih davčna obremenitev posameznih glavnih pridobitnih panog. To naloga ni lahka. Davčni sistemi so se ta leta stalno menjavali. Treba je deliti pri tem razne vrste davkov, upoštevati državne in samoupravne doklade. Pri tem so manjše napake mogoče. V velikih obrisih pa smo ugotovili gibanje davčne obremenitve posameznih poklicnih skupin brez dvoma pravilno. Rezultat naših tozadevnih študij je tale:

Kmečka posest je bila obremenjena leta 1926 in 1928 približno tako, kakor leta 1912. Nov zakon o neposrednih davkih je leta 1929 to obremenitev zmanjšal. Ko pa so se uvedle višje določke za banovine, je bil prejšnji nivo zopet dosežen, če ne za malenkost presežen. Trgovina, obrt in industrija je dala l. 1912, 1928 in 1929 približno isti davčni donos. Z ozirom na to, da se je število trgovcev, obrtnikov in industrijcev v tem času zelo povečalo in je zlasti realni donos industrije silno narasel, se je relativna davčna obremenitev te grupe znatno znižala.

Hišni posestniki so obremenjeni še vedno znatno manj kot pred vojno. To so ugotovili, ki veljajo za stanove kot celoto. Drugače pa je mogoče, da so se bremena v okviru posameznih stanovskih skupin za gotove davkoplačevalce povečala, za gotove pa zmanjšala. To povzroča, da so v posameznih slučajih tudi pritožbe kmečkih posestnikov, obrtnikov, trgovcev in morda celo industrijcev upravičene. Vse to ni neneravno. Davkov ne plačuje nihče rad, tudi tisti, ki so zato najmanj upravičeni, tožijo o visokih davkih in navadno še najglasneje.

Tu bi bila lahko le točna statistika zanesljivih vodnik. Vsi pa vemo, kako je z našo statistiko in koliko se v naši zakonodaji na njo oziramo. Ko smo dobili nov zakon o neposrednih davkih, smo dobili v zakonou zagotovilo, da se k uslužbenkemu davku v glavnem ne bodo dodajale samoupravne določke. To določilo je prišlo v zakon gotovo zato, ker se je zakonodajalec zavedal, da so obdavčeni delavci in nameščenci z ozirom na svoje dohodke že z državnimi davki v zadosti veliki meri. Med tem smo dobili nov davčni predpis o vršenju odnosa o odkupnini kuluka. Kuluk je v stvari samoupravna določka na neposredne davke in bi se zato ne smel predpisovati osebam, ki plačujejo uslužbenški davek in so oproščene samoupravnih določek.

Vendar to g. finančni minister povsem drugače tolmači. Kuluk morajo plačevati najslabše plačani delavci in nameščenci ter je postal samoupravna določka. In sicer samoupravna določka svoje vrste, ki gotovo nima primere na svetu. Pri najubožnejših davkoplačevalcih znaša ta določka 115% davčne osnove, potem pa progresivno pada. Pri davčni osnovi 10.000 znaša določka že komaj 14,5%, pri davčni osnovi 100.000 Din le 8,4%, pri davčni osnovi 1 milijon Din le 6,8%.

Taka davčna politika pa ne računa pravilno z dejstvom, da so veliki zaslužki v veliki meri sad tujega dela, da imajo že sami značaj od javnosti za javne svrhe zbranih sredstev. Na te zaslužke uporabljati isto merilo, kakor na mezo in plače delavcev in nameščencev, je krajino krivično. Še krivičnejše pa so določke s padajočo davčno stopnjo, kakor je kuluk.

Podpiranje brezposelnih

Če govorimo o podpiranju brezposelnih, je treba imeti pred očmi, da je iskalo leta 1929 pri naših borzah dela zaposlitve nad 186.000 oseb. Ako bi hoteli razdeliti med te osebe vsa sredstva, ki jih borze dela letno zbirajo, to je nekaj nad 10 milijonov Din, bi odpadlo na vsakega 53 Din. Če bi razdelili med nje le onih 2,7 milijona Din, ki bi jih po uredbi smeli, bi odpadlo na eno osebo, ki je iskala pri borzah dela zaposlitve, le 15 Din za podporo. Te številke nam predočujejo, da naše borze dela brezposelnih ne morejo učinkovito podpreti. To je tudi cilj, ki si ga stavihva tako naredba, kakor izvršilna naredba.

A še ta naloga se vrši pri borzah dela slabše, kakor je potrebno. Kakor priznamo, da se da z danimi sredstvi brezposelnim le v najhujših slučajih pomagati, tako moramo na drugi strani podčrtati, da štedijo borze dela pri brezposelnih podporah preveč.

Javna borza dela v Ljubljani je izdala leta 1929 za brezposelne podpore le 326.014 Din ali 17% od svote, ki jo pobira od delavstva. V primeri s svojim budžetom je izdala le 40% predpisane svote. V istem času so izdale delavske strokovne organizacije, v katerih ni organiziranih več kakor 10 do 15% delavcev, za brezposelne podpore svojim članom nad 400.000 Din. V istem času je izdala mestna občina ljubljanska samo v Ljubljano pristojnim brezposelnim nad 290.000 Din. Delavsko zbornico so oblegali brezposelni in tu njene podpore so dosegle skoraj polovico podpor javne borze dela. Glede štednje pri brezposelnih podporah je bila glavna borza dela v Ljubljani s potrošnjo 40% v budžetu normirane svote prva v državi. A tudi druge borze dela so pristile v povprečju 61% v budžetu normirane svote. Pri prekomerni štednji gre torej brez dvoma za sistem.

Dolženje denarja je ena najtežjih in najnevarnejših nalog. Teško je najti med množino prosilcev v resnici najpotrebnejše. Kakor je iz tega sicer razumljiva rigoroznost pri reševanju prošelj, rezultati kažejo, da je ta rigoroznost prevelika. Ako je zakrivila te rezultate uredba, je treba uredbo spremeniti in podaljšati roke, tekom katerih imajo prosilci pravico do podpore.

Morda je pa tudi tu glavna krivda na izjavljanju. Zatrjuje se nam, da bi v budžetu predvidene vsote komaj zadoščale, ako bi bili deležni podpor v večji meri brezposelni delavci, ki ne stanujejo na sedežih javnih borz dela in njih ekvivalent in ako bi se dodeljevale podpore vsem, ki imajo do njih po uredbi pravico. Tudi v tem pogledu bi se dalo po našem mnenju koristno sodelovati s svobodnimi strokovnimi organizacijami. Mi tozadevno sicer ne priporočamo izplačevanja podpor preko strokovnih organizacij, ker so tu storabe možne, ako bi se omogočilo, da bi izplačevale strokovne organizacije svoje podpore preko borz dela. Tako izplačilo bi se lahko smatralo zanesljivo za dokaz brezposelnosti, ker se članstvo strokovnih organizacij med seboj poznava in kontrolira. Borza dela bi lahko dotajala k tem podporam dodatke do onega maksimuma, ki ga določa uredba. Da bi članstvo ne bilo na škodi, bi se morala določiti trajanja podpore v istem razmerju podaljšati, v katerem prispeva k podpori strokovna organizacija.

V nobenem slučaju ne sme biti tudi podpora, ki jo daje strokovna organizacija, razlog, da delavec ne bi imel nobene pravice do podpore pri borzi dela. Take odredbe ne pospešujejo prostovoljnega zavarovanja za slučaj brezposelnosti, ki je dalo, kakor smo zgoraj s številkami pokazali, lepše rezultate, kakor delo javnih borz dela.

Treba pa je najti način, da se prispevek od raznih strani ne bodo ob istem času kumulirali, temveč da bodo podaljševali dobo zavarovanja. Sodelovanje s strokovnimi organizacijami bi tudi najlažje omogočilo, da bi bili deležni podpor tudi brezposelni delavci izven središč. Glede sodelovanja s strokovnimi organizacijami, ki plačujejo svojim članom brezposelne podpore, naj borze dela sodelujejo, brez vsakih partizanskih pomislekov in iskanja morebitnih motivov, ki so za podpiranje brezposelnih morda tudi merodajni. Potemrskih motivov se ni treba bati, če pomagamo v plemeniti tekmi ustvarjati.

Sezonskim delavcem za čas sezonske brezposelnosti ne bi kazalo podpor kratkoma odrekati. Vezale bi se pa lahko te podpore na pogoj, da so delavce strokovne organizacije tudi zbirale za njihovo sezonsko brezposelnost prispevke in da jih v tej brezposelnosti podpirajo.

Pri vodi.

- Kaj pa počenajo ti ljudje tu?
- Utopljenca iščejo.
- Čemu ga pa potrebujejo?

Razlag.

— Zakaj je bog ustvaril Evo nazadnje?

— Da bi do ustvarjenja sveta preveč ne klepetala.

Igralska nadarjenost.

— Igralska nadarjenost se baje rada podeduje. Pravijo, da je izmed 10 devet ljudi nadarjenih in bi lahko postali igralci, če bi bili dani drugi pogoj.

— Da, toda v življenju je že tako, da postane navadno igralec baš vsak deseti.

C. G. Norris.

Vroča kri

Roman.

Nina ji je prinesla ob devetih zjutraj vse jutranje liste. Vstala je bila navse zgodaj in hitela k najbližjemu kiosku, da jih kupi, potem je pa planila v Zeldino sobo; tu jo je čakalo neprijetno presenečenje, kajti prehitel jo je bil John. Vsa postelja je bila pokrita z novinami, Zeldina je pa sedela med blazinami in se presenečeno ozirala na vse strani.

— Ah, novin še nisem čitala — še nobene besedice! — je vzkliknila Nina. — So kritike povoljne? So dobre, ah Zeldina, povej mi no, saj vidiš, da ne morem čakati.

Vzela je s postelje prve novine, ki jih je dosegla, sedla na stol in začela navdušeno čitati.

— Se rože, gospodična Marsh. — Miranda je stala na pragu. — In tu še ona brzojavka.

— Daj mi brzojavke in vizitko, Miranda, rože pa odnesi k madame. Povej ji, da pridem takoj — in tudi novine ji odnesi.

Začela je čitati brzojavke. »K izrednemu uspehu iskreno čestitam, Norman Carruth.«

»Imam sijajno vlogo za Vas, takoj ali pa kadar boste prosti. Kdaj bi se smel oglasiti pri Vas? Zanimako Vas bo. Čestitam k uspehu. Margaret Shields Bryan.«

Zeldina je pomislila, kdo bi to bil, potem se je pa spomnila: Pisarniška vrata z motnim steklom, na njem pa s črnimi črkami napisano: Gledališka agencija Margarete Bryan.

Vizitka je bila od Henryja Meserve in na nji je bilo napisano:

»Za presenetljiv uspeh, ki ga je dosegla snočnja predstava, se moram zahvaliti samo Vam. Čestitam in se Vam prisrčno zahvaljujem. Kritike v današnjih listih so pošteno zaslužene. Vedel sem že prej, da ste talentirani, in vesel sem, da se nisem motil. H. M.«

Sijajno! Presenetljivo!

Zeldina je odprla na stečaj vrata in okna svojega srca, da so lahko blagodejno sijali vanj zlati žarki nepričakovane uspeha.

— Končno sem dosegla svoj cilj! — je zašepetala vsa srečna in sklenila roke. — In pri vsem, kar mi je sveto, pri vseh svojih telesnih in duševnih močeh prisegam, da si ne bom pustila tega vzeti.

Zanimiv je bil učinek njenega uspeha na njene prijatelje in znance.

Ned Meserve si ni posebno prizadevala, da bi prikripla svojo zavist in jezo. Ona je igrala glavno žensko vlogo v komediji, toda najboljša vloga je bila vendar ona »Jenny«, ki je ni Ned nikoli dobro igrala. Zeldina je s svojo vlogo dočela zasenčila njeno »lady Melrose«. Niti komedija kot taka, niti uspeh njene protežiranke ni našel v njenih očeh nobene milosti.

Zato je pa Henry poskrbel, da Zeldina ni čutila zavisti in jeze užaljene igralkine — njegove žene. Takoj je sklenil novo pogodbo z njo in obljubil ji je sto dolarjev na teden.

Tudi Nimino navdušenje se je polagoma ohladilo. Prvotno se je iskreno veselila, da je dobila Zeldina dobro vlo-

go, in odkrito si je prizadevala pomagati ji, toda nepričakovani uspeh njene prijateljice je bil vendar le prevelik, da bi se ne oglasila v njenem srcu zavist.

Madame Boulanger je bila na novo zvezdo svoje oskrbnice zdaj ponosna, zdaj zopet jezna. Zeldina je hvalila in kovala v zvezde, godrnjala je pa in majala z glavo, če je prišlo dekletu k nji in hotelo biti nežno.

Cez noč je dobila mlada igralka trumo novih prijateljev; večinoma so bili pošteni, prijazni in resno zainteresirani na tem, da se seznanijo z njo po bliže in si pribore njeno naklonjenost. Ralph Martingale, Norman Carruth in celo Stella, njegova soproga, so bili med njimi. Carruth in resno morda malo več za njo — bil je romantik — toda Zeldina je čutila, da ji je lanski sneg. Povsod so bili moški in ženske, ki so si na vse načine prizadevali, občevati z njo bolj ali manj intimno, posebno moški, toda za moške se sploh ni več zmenila. Njen denar, njen položaj, njen vpliv, njeni izgledi, vse to ji je bila deveta briga. Odklonila je vsa vabila; mnogo važnejše ob tričetrt na dvanaest ponoči doma.

Presešla se je v večjo sobo s kamninom in prilagajočo kopalnico; pregovorila je madame Boulanger, da je dala Mirandi isto tedensko plačo, kakor jo je dobivala dotlej ona, in čez tri tedne so bili vsi njeni dolgovci Johnu do zadnjega beliča poravnani. Branil se je sprejeti denar, toda Zeldina niti slišati ni hotela njegovih ugovorov.

Ko je imela čez nekaj tednov zopet dvesto dolarjev odveč, mu jih je priselala.

— Pošljite, prosim, teh dvesto dolarjev v San Francisco možu, ki mi jih je posodil, ko sem morala pomagati Georgu na noge in odkupiti svojega psa. Saj sami veste, kako in kaj je bilo. Pošljite mu ta denar, prosim, toda nikar ne omenite mojega imena. Pišite samo, da je bil ta denar pred letom dni v čudnih okoliščinah izposojen in dolžnik je zdaj na tako dobrih nogah, da ga lahko vrne. Podpišite se vi in zahtevajte na pošti potrdilo.

Med vsemi, ki so obletavali Zeldino po presenetljivem uspehu, je bil pač John Chapman najbolj vesel in srečen. Bil je ves iz sebe od blaženosti. Zeldina se je s širokim smilil; prizadevala si je ravnati z njim lepo in dovolila mu je spremljati jo iz gledališča domov. Toda več mu ni mogla nuditi.

Nekega dne je prišel k nji in jo opozoril na obljubo, ki mu jo je bila dala pred tremi, štirimi tedni, da namreč poseti njegovo sestro in njegovega nečaka, kar je Zeldina z veseljem storila. Gospa Harney mu je bila naročila, naj jo privede k čaju, in neke nedelje popoldne sta se z Zeldino odzvala vabilu. Radovedna je bila, kakšne sorodnike ima John. Njegova sestra je bila vdova z lepim premoženjem; zadnja leta je preživela s svojim sinom v Evropi. Zeldina se je zdela očarljiva. Preprosta, si volasla dama z globokim glasom, toda zelo okusno oblečena in prav tako ljubezna kot postrežljiva. Zeldina se je takoj ogrela za njo; tako kultivirane in odlične dame še svoj živ dan ni videla. Gospa Harney je videla »Jenny« in je bila navdušena i za komedijo i za Zeldino igro.

Vzrok rodbinske tragedije Tolstega

Kalinikov trdi, da je bila kriva ljubezna Tolstega do kmečke lepoticke Aksine Anikanove

V evropski literarni in neliterarni javnosti je vzbudila splošno senzacijo nedavno objavljena razprava Josipa Kalinikova »Lev Tolstoj, — tragedija njegovega zakonskega življenja«. Tolstoj je sicer že davno mrtev, toda zanimanje za tega velikana svetovne literature in verskega reformatorja ne bo nikoli ponehalo. Je morda vprašanje, da-li niso Kalinikove senzacije preračunane na vzbujanje indiskretnega zanimanja, da-li ne gre mož v svojih domnevah predaleč in da-li ne pretirava stvari, ki so bile v življenju Tolstega samo neznatne epizode. Vse to ni izključeno, četudi se sklicuje na avtentične vire, zlasti na podatke iz dnevnikov, ki so se našli v rodbini Tolstega. Težko je verjeti, da bi bil zakon Tolstega, opisan tako lepo v »Ani Karenini«, vsaj prvih leta nesrečen. Toda baš v to dobo spada po Kalinikovem zatrjevanju ključ k rodbinski tragediji, ki je pozneje zaključila življenje velikega ruskega misleca.

Tolstemu je bilo 34 let, ko se je seznanil z lepo plemiško hčerko Sonjo Behrovo, svojo poznejšo soprogo. Kot bivši častnik je Tolstoj življenje že dobro poznal. Sonji je bilo takrat komaj 18 let, bila je lepo, izobražena deklet. Tolstoj je hrepenel po nji kot po kočku rodbinske, patrijarhalne sreče. Pri nji je dom, pri nji je mir, piše o nji v svojem dnevniku. Toda kot zrel možki je hrepenel Tolstoj po drugi. To je bila hči kmeta-tlačana Aksina Anikanova. Njen oče je bil tlačan grofa Tolstega. Aksina je bila zdrava, cvetoča kmečka deklet, ki je neprestano mamila Tolstega in razvnela njegovo kri, čim jo je zagledal naravno priprosto, v temnordečem krilu, beli srcaji in s pestro ruto na glavi. Koliko strast je znala vzbuditi v njem, je razvidno iz dnevnika, kjer Tolstoj priznava, da tako zaljubljen še nikoli ni bil. Te ljubezni se je branil Tolstoj na vse kriplje. Ni hotel, da bi mu zrasla strast čez glavo. Pri tem so mu pomagali tudi stanovski predsodki, ki so ga silili videti v ljubezni do navadnega kmečkega dekleta nekaj nedostojnega. Trdno je bil sklenil poiskati si nevesto v plemiških krogih.

Iz dnevnika Tolstega jasno odseva ta duševni boj in to je dalo Kalinikovu pobudo za paradokso trditve, da se je Tolstoj oženil s Sonjo Behrovo samo zato, da se otrese ljubezni do Aksine Anikanove. Toda to se mu ni posrečilo. S Sonjo je živel nesrečno, neprestano je hrepenel po Aksini. Z ženo ga je vezala samo nekakšna »bratovska ljubezna«. Kalinikov trdi, da Sonja ni bila ženska, v katero bi se bil mogel Tolstoj zaljubiti. Pa tudi Sonja je bila notranje razdvojena, ker dolgo ni mogla pozabiti svoje prve ljubezni, elegantnega, mladega častnika Polivanova. Tolstoj se seveda po zunanosti še daleč ni mogel meriti s tem kavalirjem. Vendar ga je pa Sonja oboževala in nekaj njegovih vrtic je nosila v nedrjih kot amulet.

Kmalu po poroki se je pričela med Tolstom in Sonjo ona tragedija počasnega odtujevanja, ona neskončna veriga nesporazumov, ki jo je Tolstoj opisal ta-

ko genialno, obenem pa tako pristransko in krivično v svoji znameniti »Kreuzerjevi sonati«. Po prvih nesporazumih v mladem zakonu je nastal med zakonca usodni prepad onega zimskega dne, ko je prišla Aksina v gosposki dom, da bi videla ženo, zavoljo katere je Tolstoj zapustil njo. Aksina je prosila upravitelja, naj ji dovoli umiti si v gosposkem domu noge; pod to pretvezo je hotela priti v hišo. Grofica Sonja je vedela, da je Aksina navadna kmetica, da je imela s Tolstom štiri leta intimo razmerje in da ima z njim nezakonskega otroka. In ker ji je dal mož prečitati tudi svoje dnevnik, je vedela, da veljajo tudi njegove besede glede zaljubljenosti Aksini.

Pri pogledu na svojo rivalinjo, hčerko kmeta-tlačana, je začutila Sonja v sebi gnus in zaničevanje, obenem pa strašno ljubosumnost. V svoj dnevnik je napisala grofica Tolsta o Aksini: »Taka kmetica, debela, bela, strašna! Ljubosumnost besni v meni tako, da sama ne vem, kaj bo z menoj.«

Ali je moglo biti zakonsko življenje v takih razmerah srečno? Leta so prinesla zakonca mnogo otrok, toda notranjih vezi tudi otroci niso mogli skovati. Pozneje so prišli še rodbinski spori in tako sta se zakonca še bolj odtujila drug drugemu. Končno je Tolstoj že kot starih 80 let pobegnil z doma, da se reši rodbine in najde mir, ki ga je vse življenje zamaškal. Toda na poti ga je dohitela in prehitela na samotni železniški postaji smrt.

Kraljev sin pred vojnim sodiščem

Sirša evropska javnost je šele nedavno zvedela, da prebiva v Latviji neznan narodna manjšina, o kateri se doslej skoraj sploh ni govorilo. To so Livonci, ki so bili naseljeni nekoč na Livonskem, na ozemlju okrog sedanjega glavnega mesta Latvije Rige. Ostanki livonskega naroda, okrog 6000 po številu, so naseljeni zdaj okrog rtiča Domesnasa. Zadeva, ki je obrnila pozornost na Livonce, se tiče novobranca Janisa Kaphberga, ki ni hotel služiti v latski armadi, češ, da s to republiko nima nič skupnega. Fanta so pa odvedli pred vojaško sodišče, ki ga je obsodilo na dve leti težke ječe. Pred sodiščem ni črnil mladi Livonec niti besedice. Njegovo čudno vedenje je pojasnil njegov zagovornik, češ, da je fant sin kralja livonskega naroda Ulrika Kaphberga.

»Kralj Ulrik« trdi, da je potomec bivše livonske vladarske rodbine in da mu izkazuje njegovi rojaki kraljevske časti. Livonci so zvesti in zanesljivi latski državljani, in radi služijo vojske, razen Janisa Kaphberga, ki je hotel s svojim odporom opozoriti latske oblasti na staro livonsko neodvisnost. Njegov oče noče priznati latskih zakonov in se je že pritožil na Društvo narodov s prošnjo, naj se zavzame tudi za livonsko narodno manjšino. Starejši Ulrikov sin je pa drugačnega mnenja in ko je moral k vojakom, mu še na misel ni prišlo, da bi

se upiral. Zato ga je oče razdedinil. Mlajši sin Janis je pa očeta ubogal. Zasluzil si je sicer dve leti ječe, zato pa dobi očetovo premoženje in po vrhu še časten naslov kralja Livoncev.

Lady Asquith ugnana

Lady Asquith spada med najodličnejše dame londonske družbe in znana je zlasti po svojem strupenem jeziku. Ko je bila še miss Tennatova, je bila pravi strah konzervativne angleške plemiške družbe. Pa tudi ko se je omožila z vodjo liberalne stranke Asquithom, se njena ostroumnost ni prav nič unesla. Vendar so se pa našli nedavno ljudje, ki so jo v ironiji prekosili.

Lady Asquith je prišla v znan londonski hotel večerjat. Že pri vходу v jedilnico ji je plačilni natak sporočil, da je vse zasedeno. Lady je dala poklicati ravnatelja, pa tudi ta ji ni mogel ustrediti. Kar je opazila, da se dva gospoda že pripravljata oditi. Stopila je k njima in prosila, naj se požurita, da bo miza prosta. Gospoda se pa še zmenila nista za njo. Vsa ogorčena je odlična dama zagodrnjala: »Najbrž ne vesta, kdo sem. Sem lady Margot Oxford in Asquith«. Prvi gospod je mirno pripomnil: »Jaz sem pa Bog oče«. Potem se je obrnil k svojemu tovarišu, rekoč: »Požuri se, Sveti Duh, da se umakneva dami.« Lady Asquith pa ni čakala, povesila je oči in odšla.

Sežiganje mrličev v Belgiji

Belgijski parlament je stal te dni pred kočljivo nalogo. Kakor v drugih naprednih državah, se tudi v Belgiji že dolgo govori o potrebi sežiganja mrličev in vedno več je ljudi, ki trdijo, da je treba pokopavanje počasi odpraviti. Zadeva je prišla končno tudi pred parlament in predlog glede sežiganja mrličev je prišel iz socialističnih vrst. Poslanec Vandervelde je predlagal, naj parlament sklene, da bo sežiganje mrličev v bodoče zakonito dovoljeno. In parlament je sprejel ta predlog s 86 glasovi proti 70.

Razprava o sežiganju mrličev je prišla v parlament zaradi odpora malingškega nadškofa in belgijske duhovščine, ki se ni hotela udeležiti nedavnega pogreba vrhovnega poveljnika belgijske armade v svetovni vojni generala Berenheima, čigar truplo so v Parizu sežgali, pepel pa položili v Bruslju z velikimi narodnimi svečanostmi k večnemu počitku. Zunanji minister Hymans je izjavil, da se bodo člani vlade vzdržali glasovanja in da prepuste parlamentu svobodno odločitev. Liberalci levega krila so glasovali za predlog, liberalci desnega krila večinoma proti, katoliški poslanci seveda vsi proti, socialisti pa vsi za.

Pred sodiščem.
Sodnik: Ali niste vi tisti tiček, ki je vlomil lani v neko veletrgovino in odnesel 50.000 Din?
Obtoženec: Žal mi je, gospod sodnik, da nisem.

Nadebudni zet.
— Kaj, 50.000 dolgov imate? Saj vam od dote moje hčerke ne ostane nič!
— Kdo pravi, da bom plačal dolgove?

Danes ob 4., 7. in 9. uri zvečer.

Harry Piel govori

v prvem svojem velenapetem filmu senzacij in velectrakcij:

„ON ALI JAZ“

Zasledovanje na suhem, na vodi in v zraku! — Pristni detektivi. — Posmetki najlepših pokrajín. — Na luksuzni jahti! — Branitelj deklet!

HANNES JUNKERMANN

Predprodaja vstopnic od 10. do pol 13. ure! — Nov »Eclair žurnal« in slavni tenor Campbell.

Telefon 2124.

ELITNI KINO MATICA

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v smarkah. Za odgovor smarko! — Na vprašanje brez smarko ne odgovorjamo! — Najmanjši oglas Din 5.—

Mesto poslovođkinje
ali kako zaupno mesto išče inteligentna gospa s 15-letno trgovsko prakso. Cenj. ponudbe pod šifro: »Zaupno« na upravo »Slov. Narodac«. 932

Franc FUJAN, krovstvo
Ljubljana, Galjevicova št. 9, pri dol. kolodvoru, izvršuje vsakovrstna krovstva dela in v to stroko spadajoča popravila. — Cene solidne. 941

Objava.
Carinarica ljubljanske bo v sredo dne 4. t. m. ob 9.30 na javni dražbi prodala devet vagonov vina, dosepelega semkaj iz Ventimiglia. — Pogoj in informacije se dobe pri ekonomatu carinarice. K št. 5626/31. — Glavna carinarica, Ljubljana. 940

Mlad ločenc
želi resnega znanja s preprostim dekletom, vdovo ali ločenko, staro 18—26 let. Le resne ponudbe poslati s polnim naslovom na upravo Slovenskega Naroda pod »Samotar 819«. 941

Preselitev
Cenjenemu občinstvu vjudno naznanjam, da sem se preselil iz Križevcev v svojo lastno hišo Branek pri Ljutomeru. Cenjenim odjemalcem se nadalje toplo priporočam. Franjo Stajnik, krojaštvo — Branek pri Ljutomeru. 873

Hišo s pekarno
dobro vpeljana, 25 minut od Maribora, tik glavne ceste, prodaja za 85.000 Din Lubej Martin, Slivnica - Maribor. 937

Družabnika
s kapitalom pod vsakimi pogoji, ki bi se stavili, išče dobro vpeljana in dobro znana knjigovoznica v Skoplju. Naslov Doka Radevič, knjigovozac, Skopje, Kr. Marije ul. 6. 938

Mizarsko delavnico
in stolarno, z vsemi stroji, vredno 80.000 Din, prodam za 40.000 Din ali pa sprejemem družabnika. Delavnica je dobro vpeljana in na zelo prometnem kraju. Dopise na naslov: Brčić, poštno ležeče, Nova Gradiška. 939

Modroce
predeluje in očisti žimo prahu na specialnem stroju samo
Rudolf Sever,
LJUBLJANA, Marijin trg 2 25/L

VINO ČEZ ULICO
črno Din 9.—, belo Din 10.—, pripravoca Vinska klet, Sv. Petra cesta 43 (na dvorišču). 843

Izvrstna repasirarica
(šivilja) išče službe za takoj. Ponudbe pod »Repasirarica 924« na upravo »Slovenskega Naroda«. 843

Neprijeten duh ust

Je zoprni. Zobje slabe barve kvarijo najlepši obraz. Obe hibi odstranite pri enkratni vporabi krasno osvežujoče Chlorodont-paste. Zobje dobijo krasen sijaj slonovine, posebno pri vporabi zobčaste ščetke, ker ista čisti zobe tudi na njih stranicah. Gnilj ostanki jedi med zobmi, ki povzročajo neprijeten duh ust, se s tem temeljito odstranijo. Poskusite najprej s malo tubo. Chlorodont ščetka za otroke, za dame (mebke ščetke), za gospode (trde ščetke). Pristno samo v originalnem modroselenem omotu z napisom Chlorodont. Dobiva se povsod. — Leo-Werke A. G., proizvodnja in zastopstvo na Jugoslaviji: Tvorilce Zlatogor, Maribor. 7

Bolezni želodca, slabo prebavo

nepravilno vrenje v želodcu urejuje FIGOL. FIGOL odpira slast, čisti in osvežuje kri, krepi telo. Priporoča se odraslim in otrokom. FIGOL se dobiva v vsaki lekarni, po pošti pa razpošilja izdelovalec DR. SEME LIČ, DUBROVNIK 2/60. — 3 steklenice s poštnino 105, 8 steklenic 245, 1 steklenica 40 Din.

Lovske puške

floberte, browning pištole, pištole za straženje psov, lovške in ribiške potrebščine ima vedno v zalogi

F. K. KAISER ouškar.

Ljubljana, Kongresni trg št. 9

Makulaturni papir

kg à Din 4.—

rodaja uprava Slovenskega Naroda,

Klišeje

oseh vrst enobarone in večbarone izdeluje klišarna

Ljubljana

Jugografika

Sv. Petra nasip št. 23 Telefon 2496